

2.4.2020

Hoitotyön yhtenäisiä käytänteitä vuodeosastoille koronapotilaiden hoitoon

Jotta voitamme taistelun COVID-19:ä vastaan, meidän on työskenneltävä yhdessä ja jaettava kokemuksia toisillemme. Olemme keränneet keskeisiä hoitotyön haasteita ja ratkaisuja vuodeosastoilla koronapotilaita hoitaville.

Muista desinfioida kädet ja käytä määriteltyä suojavarustusta!

1.1 Elintoiminnot, hengitys

Seuraa potilaan elintoimintoja jatkuvasti; etenkin

- tajunnan taso
- hengitysnopeuden ja hapetuksen muutokset
- arvioi potilaan tila säännöllisesti NEWS riskiarvioinnilla Eskon fysiologisissa mittauksissa
- tutustu MET-Elvytysvalmiusohjeeseen

Tarkkaile oireita kuten

- yskää ja ysköksiä
- hengenahdistusta
- syanoosia

Seuraa potilaan happisaturaatiotavoitteita lääkärin ohjeen mukaan, jolloin mahdolliset huonontumiset tunnistetaan ajoissa happiterapiastrategioiden mukauttamiseksi tai kiireellisten toimenpiteiden toteuttamiseksi. Arvio potilaan hoidon tarvetta jatkuvasti, jotta voidaan ajoissa toteuttaa potilaan siirto tehostettuun valvontaan tai tehohoitoon. Konsultoi osaston lääkäriä tarvittaessa.

1.2 Hengityksen tukeminen, lihasvoiman heikentymisen estäminen (fysioterapian vinkkejä)

- Rauhoita potilasta ja ohjaa häntä syventämään hengitystä
- Jos potilas on ko-operoiva ja jaksaa istua, ohjaa hänet 2 tunnin välein istumaan vuoteen laidalle.
- Tämä tehostaa hengitystä. Varmista/tue, että potilas ei putoa.
- Jos potilaan vointi sallii, säännöllisellä pystyasentoon nousemisella ja askeltamisella voidaan osaltaan ehkäistä lihasvoiman heikkenemistä ja parantaa verenkiertoa. Varmista/tue, että potilas ei kaadu.
- Säännöllinen asennon vaihto (kylkimakuut) vuoteessa ehkäisee painehaavojen syntyä sekä parantaa
- keuhkojen eri osien hapettumista.
- Konsultoi tarvittaessa fysioterapeuttia

2.4.2020

1.3 Muiden infektioiden riski

Noudata annettuja ohjeita verisuonikatetriin liittyvän infektion ja potilaan kestopkatetriin liittyvän virtsatieinfektion estämiseksi. Kirjaa verisuonikatettrin asettaminen ja arvioi kunto Eskon kliinisiin mittareihin.

1.4 Painehaavariski

Sairaalahoitoa vaativaan koronavirusinfektioon liittyvä painehaavariski on suurentunut mm. hengityksen tukilaitteiden vuoksi. Estä paineen aiheuttamat ihovauriot, mukaan lukien lääkintälaitteiden aiheuttamat painevauriot, inkontinenssiin liittyvä ihottuma ja lääketieteelliset liima-aineeseen liittyvät ihovauriot.

Tunnista korkean riskin potilaat Eskon kliinisissä mittareissa olevilla riskien arviointimittarilla (Braden vuodeosatoilla) ja toteuta ennaltaehkäiseviä painehaavojen toimintamallia. Ehkäise painehaava ja tunnista riski (toimintamalli intrassa).

Kiinnitä huomioita oikean patjan valintaan ja ennaltaehkäisevien suojasidosten oikeaan käyttöön.

Kirjaa havaintosi potilaiden ihon kunnosta sekä toteuttamistasi painehaavojen ennaltaehkäisevistä ja hoidollisista toimenpiteistä.

1.5 Ravitsemus

Sairaalahoitoa vaativaan koronavirusinfektioon liittyy suurentunut vajaaravitsemuksen riski infektion aiheuttaman stressiaineenvaihdunnan vuoksi. Lisäksi ruokahaluttomuus, pahoinvointi, oksentelu, ripuli sekä vatsakipu voivat vähentää potilaan ruoankäyttöä ja sitä kautta altistaa potilaan vajaaravitsemukselle. Potilaan vajaaravitsemusriski arvioidaan Eskon kliinisissä mittareissa olevalla NRS 2002 arviointityökalulla. Tutustu vajaaravitsemusmateriaaliin www.ppsHP.fi/vajaaravitsemus.

1.6 Kivunhoidon arviointi

Kivun arviointi on oleellinen osa myös koronapotilaiden hoitoa. Hoitamaton kipu haittaa elimistön muita toimintoja, kuten esimerkiksi liikkumista ja hengittämistä sekä vaikuttaa mielialaan. Hoitamattomana kipu voi muuttua krooniseksi, jolloin sen hoitaminen on vaikeampaa.

- arvioi potilailta kipu sairaalaan tullessa, valitse kipumittari potilaan kanssa yhdessä
- arvioi kipua vähintään kerran / 8 h, ja aina ennen kipulääkkeen antoa
- uudelleenarviointi kipulääkkeen annon jälkeen, jotta voidaan arvioida lääkkeen vaikutus
- toimi kivun hoitoprosessin mukaisesti
- arvioi potilailta kipu myös kotiutumisen yhteydessä
- käytä aktiivisesti lääkkeettömiä kivunhallintakeinoja hyödyntäen Terveyskylän materiaaleja ja moniammatillista osaamista
- kirjaa kaikki kivun hoidon interventiot potilastietojärjestelmään

2.4.2020

1.7 Kaatumisten ehkäisy

Sairaalahoitoa vaativaan koronavirusinfektioon liittyvä kaatumisvaara on suurentunut potilaan heikentyneen yleistilan vuoksi. Potilaan kaatumisvaara pitää arvioida mahdollisimman pian potilaan saavuttua hoitoon, viimeistään vuorokauden kuluessa FRAT arviointityökalulla (Eskon kliiniset mittarit). Arvioi kaatumisvaara uudelleen potilaan tilan muuttuessa, kuitenkin vähintään kerran viikossa ja arvioi kaatumisstrategioiden hyödyllisyys jokaisen potilaan kohdalla yksilöllisesti. Lue lisää Katumisen ehkäisyn toimintamalli ja FRAT -mittarin käyttö / PPSHP/ intrasta.

Valitse yksilölliset kaatumista ennaltaehkäisevät toimenpiteet

- Lääkityksen tarkistaminen
- Potilaan ja/tai omaisten ohjaaminen (takaisin opettaminen / toistuva ohjaaminen) kaatumisten ehkäisyyn
- Säännöllinen kiertäminen potilashuoneessa 1-2h välein
- Liikkumisen apuvälineet hoidon aikana
- Avustaja/t aina liikkuessa ja/tai wc- ja suihkukäynneillä
- Fysioterapeutin konsultaatio, jos potilaalla kaatumisvaara ja tasapaino-ongelmia tai useita kaatumisia
- Lihaskuntoa ja tasapainoa ylläpitävä liikunta hoidon aikana
- Tunnistusmerkki riskipotilaan tunnistamiseen
- Potilasta turvalliseen liikkumiseen ohjaava huomiokyltti potilaspaikalla
- Ortostaattinen koe
- Kaatumispelon arviointi
- Näkökyvyn arviointi (näkökyvyn riittävyys sairaalaympäristössä liikkumiseen)
- Kotiutuksessa kaatumisen ehkäisy osana ohjausta
- Muut toimenpiteet

Kirjaa potilaan kaatuminen ja putoaminen huolellisesti Esko-potilastietojärjestelmään. Haittatapahtumien seuranta on erityisen tärkeä poikkeuksellisina aikoina, sillä potilaan turvallisuus ja hyvä hoidon laatu tulee taata myös tämän epidemian aikana.

[Huolehdataan potilaista yhdessä tässäkin haastavassa tilanteessa!](#)

terveisin

PPSHP Hoitotyön johto

2.4.2020

Ohje on muokattu HUS hoitotyön johdon ohjeesta

PPSHP:n materiaaleja:

Sydänpysähdystä ennakoivien oireiden tunnistaminen ja sydänpysähdysten hoito OYS:ssa
NEWS

Ehkäise painehaava ja tunnista riski

Tunnista vajaaravitsemusriski (<https://www.ppsHP.fi/Ammattilaisille/Terveysten-edistaminen/Vajaaravitsemus>)

Katumisen ehkäisyn toimintamalli

Terveyskylän ja Oppiportin materiaaleja:

Tajunnantason arviointi video: <https://terveyskyla.flowboard.fi/videos/MWBG9CEF4S/video.mp4>
(GCS-mittari soveltuu myös hapetusongelmista kärsiville, vakioitu mittari helpottaa tajunnan arviointia)

Infektiotalo: <https://www.terveyskyla.fi/infektiotalo>

Haavatalo: <https://www.terveyskyla.fi/haavatalo/tietoa/krooniset-ja-kroonistumisen-riskissa-olevat-haavat/painehaavat>

Oppiportin vajaaravitsemusta käsittelevät kurssit: <https://www.oppoportti.fi/op/okk00022>

Ravitseminen riittäväksi - Estä vajaaravitseminen. Terveyskylän omahoito-ohjelmaa voi suositella kotiutuville potilaille: [https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/palvelut/tietoa-kuntoutumistalosta/omahoito-](https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/palvelut/tietoa-kuntoutumistalosta/omahoito-ohjelmat/ravitseminen-riittavaksi-esta-vajaaravitseminen)

ohjelmat/ravitseminen-riittavaksi-esta-vajaaravitseminen

Oppiportin verkkokurssit kivunhoidosta: <https://www.oppoportti.fi/op/dvk00063>

Oppiportin oppikirja kivusta: <https://www.oppoportti.fi/op/opk04493>

Kivun hoidon Käypä hoito -ohje; www.kaypahoito.fi -> Suositukset -> Anestesiologia ja tehohoito -> Kipu (12/2015) <https://www.kaypahoito.fi/hoi50103>

Oppiportin verkkokurssi kaatumisten ehkäisystä: <https://www.oppoportti.fi/op/dvk00052>

Kiinan kokemuksia: https://covid-19.alibabacloud.com/#J_8102420620